

İbrahim YUSİFOĞLU

Poema

(ixtisarla)

Azərbaycan xalqının tarixi nailiyyəti olan Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyini qorumağı, möhkəmləndirməyi, inkişaf etdirməyi özüm üçün ən əsas vəzifələrdən biri hesab edirəm. Heç kəsin şübhəsi olmasın ki, ömrümün bundan sonrakı hissəsini harada olursa-olsun, yalnız və yalnız Azərbaycan Respublikasının müstəqil dövlət kimi inkişaf etməsinə həsr edəcəyəm.

Azərbaycan Respublikası bundan sonra müstəqilliyini itirməyəcək, yenidən heç bir dövlətin tərkibinə daxil olmayacaq, heç bir dövlətin əsarəti altına düşməyəcəkdir.

HEYDƏR ƏLİYEV
Ümummilli lider

ÖN SÖZ

Bir insan ömründən söz açıram mən, O, günəş ömrüdü, sönməyəcəkdir. Səadət verdiyi milyonlar qəlbən, Onun haqq yolundan dönməyəcəkdir.

O ömür Tanrının nur payı kimi Bütöv bir cahana səpələnibdir. Doğma Araz kimi, Kür çayı kimi, Ana torpaq üçün ləpələnibdir.

Köksündə döyünən odlu ürəklə, Elinə məhəbbət bəsləyirdi O. Hər zaman müdrik siyasətiylə, Dünyanı birliyə səsleyirdi O.

Onun böyük olub şöhrəti, şanı, Qəlbində od vardı hələ yanmağa. Elə ona görə Azərbaycanı, Qoymadı içindən parçalanmağa.

Dəf etdi ən çətin, qorxunc anları, Müstəqil bir dövlət qurdu, yaratdı. Dünyanı titrədən bəyanatları, Xalqını tanıtdı, azad yaşatdı.

Elə şirin nemət, bəxşiş verib ki, Hamının arzusu yetişir kama. Yurdu o qədər qəlbən sevib ki, Onu tapşırıbdı oğlu İlham!

Bir insan ömründən söz açıram mən, O, Heydər ömrüdü, sönməyəcəkdir. Canıtək sevdiyi milyonlar qəlbən, Onun haqq yolundan dönməyəcəkdir!

* * *

XX əsrin ikinci yarı, Sovetlər ölkəsi düşdü çətinə. Gözləri nəmlədən Stalin yası, Tuş gəldi Xuruşov siyasətinə.

Arxivlər açıldı, şahidlər dindi, Göründü «sarsılmaz» elin varlığı. Hamıya söyləndi, hamıya çatdı, «Ellər atası»nın zülmkarlığı.

O, GÜNƏŞ ÖMRÜDÜ, SÖNMƏYƏCƏKDİR

Elini, dilini sevən millətin, Seçmə övladları «xalq düşməni»ydi. Yalanın, böhtanın, acı zillətin, Bəhrəsi saçlarda qırov, çəniydi.

Çoxu göndərildi gedər-gəlməzə, Çoxu mühakimə edilməmişdi. Mircəllal özünü vurdu bilməzə, Guya çox işləri o, bilməmişdi.

Unudub ömürlük kökünü, soyu, Çıxmışdı Vətənin oğulluğundan. Xəbərsiz olmuşdu on illər boyu, Xalqını yadlara boğdurduğundan.

Elin birliyini yadlar pozanda, Cavidlər Sibirdə donub öldülər. Şair duyğusunu nadan yozanda, Müşfiqlər qəlblərə qonub öldülər.

Vədlər verilirdi, sovet quruluşu Dünyada fırtına qoparacaqdır. Yeni Baş Katibin siyasi kursu, Xalqı kommunizmə aparacaqdır...

Narahat edirdi bu sərsəm vədlər, Siyasi Büroda olanları da. Daha qoymadılar aşıla hədlər, Yersiz səfərləri qaldı yarıda.

Belə bir qarışıq, təzadı anda, Səfalət almışdı bütöv hər yanı. Qeyrətli bir oğul zərli paqonda, Qəlbən qoruyurdu Azərbaycanı.

Buludlar yarıldı, göründü həryan, Odlar Yurdu nurla, şəfəqlə doldu. Tanrı göndərdiyi O Böyük İnsan Xalqının əbədi lideri oldu.

* * *

Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin 14 iyul (1969) plenumunda Heydər Əliyev AKP MK-nin birinci katibi, MK-nin büro üzvü seçilmişdir.

(SİTA-nin məlumatından).

1969-cu il... Bir gün idi, günəşli gün, Üzlər gülər, gözlər süzgün, Qəlblər gəzdi xoş səda-ün, Bərq də vurdu ləl-zərimiz, Heydər gəldi rəhbərimiz.

Göz oxşadı çöl-laləlik, Hər gün şənlik, qələbəlik, Mənəliydi tələbəlik, Qalmamışdı dərd-sərimiz, Heydər idi rəhbərimiz.

El-obaya can gəldi, can, Güllüstana döndü hər yan, Dünya gəzdi Azərbaycan, Xoş gəlirdi illərimiz, Heydər idi rəhbərimiz.

“Ağ qızıl”dan dağ dururdu, “Qara qızıl” bərq vururdu. Al bayraqlar şan - qürurdu Artdı millisər vətənimiz, Heydər baba rəhbərimiz.

Bağ-bağçaya bar ələndi, Tarlalara var ələndi, Ay, ulduzdan nur çiləndi, Xoş gəldi hər səhərimiz, Heydər baba rəhbərimiz.

Çox yazarlar ad aldılar, Çox dahilər ucaldılar, Zəhmətindən güc aldılar, Vardı ümman hörmətimiz, Heydər baba rəhbərimiz.

Ürəkləri sevgi aldı, Eldən-elə körpü saldı,

Ədalət də zəfər çaldı, Əməlləri, ruhu təmiz, Heydər baba rəhbərimiz.

Dəvət aldı Moskvaya, Ucaldıq ulduza, aya, Çox sevindik qismət-paya, Gəldi Bürodan səsımız, Heydər baba - sərvətimiz!

Dünya dedi: Güclü əldi, Səsi BAM-dan, Çindən gəldi, Çökmüş məmləkət dirçəldi, Gözəlləşdi ellərimiz - Heydər baba rəhbərimiz.

Açgöz qonşu dinənmirdi, Nə eyləsin, bilənmirdi, Qorxur torpaq dillənirdi, Qorundu kənd, şəhərimiz, Heydər idi rəhbərimiz.

Ancaq düşmən marıxdıydı, Yol gedirdi, çarıxdıydı, “Gücü” saxta tarıxdıydı, Göz dağıydı Öndərimiz - Heydər baba rəhbərimiz.

Yaltaq “yan”lar diz çökdülər, Qorbaçova dil tökdülər, Təqaüdə göndərdilər. Qəlbimizdə yaşatdıq biz Heydər baba rəhbərimiz

Axır yadlar qurma qurdu, Üstümüzə saldı ordu, Sinəməzə yara vurdu, Tanrıya çatdı səsımız: - Heydər olsun rəhbərimiz!

* * *

...Qırğın törədənlərin hamısı layiqincə cəzalandırılmalıdı.

HEYDƏR ƏLİYEV.

21 yanvar 1990-cı il. Moskva

20 yanvar qış çağı İçdik namərd zəhərini «Şanlı sovet qoşunları» Qırıb Bakı şəhərini!

Dağ çəkdiilər sinələrə, Dünya belə dağ görməyib! Kim qoşulub haqq səsinə, Öz canını sağ görməyib!

Qan ediblər gecə yarı, Nə vecinə özgə, yadın. Dəhşətə bax, Ulu Tanrı: Güllələnib uşaq, qadın!

Haqq səsinə səs qatanlar, Səhv addımlar atmayıblar. Evlərinə can atanlar, Qapısına çatmayıblar.

Necə tutum tox özümü, Elimin matəm çağıdı. Deyə bilmərəm sözüümü, Dilimdəki qəm, ağıdı:

Gözlərim qan ağlayır, Sinəmi qəm dağlayır, Gələ bilmərəm Bakı, Yolu fələk bağlayır.

Bakı hər vaxt Bakıdı, Şəhərlərin pakıdı Qolun qurusun, fələk, Bura paytaxt Bakıdı.

Unum keçmir ələkdən, Baş açmıram kələkdən, Hər şey gözləmək olar, Belə qanlı fələkdən.

Dilimizdə ağıdı, Köksümüz qəm dağıdı, Bakıya qoşun qatan, Xilaskar yox, yağıdı!

Sinəm polad saçımdı, Millət qeyrət tacımdı. «Qardaş» deyib, saç yolan, Bacı mənim bacımdı!

Qurban olum gəlinə, Bir görmədim ərinə, O, məzarda qovuşdu, Şəhid olmuş ərinə.

Qardaşım yaraladı, Ürəyi paralıdı. Yol vermirlər gəlməyə, Bakı çox aralıdı.

Mərkəz araqatandı, Xalqıma şər atandı. Qəzetləri bir yana, «Zaman» yalan satandı. * * *

Moskvaya qanlı xəbər Gəlib çatdı sübh çağına. Ulu Öndər gəldi səhər, Azərbaycan ocağına.

Çəkinmədi hədələrdən, Lider kimi öndə durdu. Sarı, iblis vəhşilərlə Odlanmışdı Odlar Yurdu.

Qəlb titrədən bəyanatla, Bu vəhşilik lənətləndi, Bircə-bircə adlarıyla, Günahkarlar hədələndi.

Bu bəyanat canilərin, Başlarına od ələdi. Qorbaşov tək sərəmələrin, Taxt-tacları silkələndi

Bu bəyanat çaşqın xalqı, Qaytarmışdı öz çağına. Seçib düzü, tapıb haqqı, Güvəndik Heydər dağına.

* * *

«Mən doğma torpağıma, Naxçıvana, Naxçıvan Muxtar Respublikasına hədsiz məhəbbətimi bir daha bildirmək istəyirəm. Bilin ki, mən sizə həmişə sadıq olmuşam, bundan sonra da sadıq olacağam. Mən Azərbaycan xalqına həyatım boyu sadıq olmuşam, ömrümün son dəqiqəsinə qədər də sadıq qalacağam. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi yolunda bundan sonra da fədakarlığına çalışmaq mənim həyatımın mənasıdır».

Heydər ƏLİYEV
Ümummilli lider

Çaylar, göllər, dənizlər yox, Kükrəyirdi okeanlar. Azərbaycan yaşayırdı Fırtınada qorxunc anlar.

Dalğaların uğultusu Yayılmışdı çox ellərə. Okeanın açar-pultu, Verilmişdi yad əllərə.

Qorxu, hədə harayından Millət yaman bayılmışdı. Tam günahsız bir məmləkət Cinayətkar sayılmışdı.

Yurdumuza gələn bəla Qəlb ağrıtdı, sinə dəldi. Anaların ağısından Göy ağladı, yer kövrəldi.

(Davamı 5-ci səhifədə)

(Əvvəli 4-cü səhifədə)

Kimsə...
Kimsə öz xalqının
Harayına yetməliydi.
Zil qaranlıq gecələrdə
Ömrü mayak etməliydi.
Dalğaları yara-yara
Azadlığa getməyibdi.

İmperiya buxovunu
Mərd bir oğul qırıb atdı.
Öz xalqının harayına
Ulu Öndər Heydər çatdı.

Gəldi doğma Bakısına,
Yollar, izlər sökülüşdü.
Sanki qorxunc zəlzələdən,
Hər şey çölə tökülüşdü.

Gəldi doğma Bakısına,
Yaşamağa yer istədi -
vermədilər!
Söyləməyə söz istədi -
vermədilər!
Bir şəhəri tikən memar
evsiz qaldı.
Yüz cilidlər yazan yazar
sözsüz qaldı.
Çoxlarının nadanlığı
Yaman ağır gəldi ona.
Səmaları yarıb gəldi
Ana yurdu Naxçıvana!

Onun qəfil gəlişindən,
Yer üzünə ələndi zər.
Peyğəmbərtək qarşılandı
Naxçıvanda Ulu Öndər.

Yamancana sarsılmışdı
İnsanların hallarına.
Onlar tezəcə dönməliydi
Öz işıqlı yollarına.

İmdad güdən dərdli gözlər
Dikilmişdi gözlərinə.
Öndə görüb xilaskarı
Gəlmişdilər özlərinə.

Ən böyük dərd - Naxçıvanı
Etməmişdilər yalqız ada.
Yerdən, göydən bu diyarı
Bürümüşdü blokada.

Rəhbər kimi yaşamaq da
Bu diyarda çətin idi.
Ulu Öndər öz işində
Bütöv idi, mətin idi.

Tarıdan xoş dualarla,
İnsanlara sülh dilədi.
Qoca Şərqi səmasından
Günəş kimi nur ələdi

Dünya artıq nəzərini,
Yönəltmişdi Naxçıvana.
O dahininiradəsi
Son qoymuşdu nahaq qana.

Az zamanda el səsini
Gur səslənən səsə qatdı.
Qorxuları, yalanları
Ürəklərdən silib atdı.

Bu azadlıq savaşında
Yol yox idi daha geri.
Naxçıvanda məhv olurdu,
İmperiya - SSRİ.

Dədə Heydər seçimində
Haqq, ədalət yolun seçdi.
Blokada siperini
Siyasətlə yarıb keçdi.

Qardaş əli yetməyirdi
Qardaşına yüz il bəri.
Min ümidlə saldırdı O,
Araz üstə körpüləri.

Atatürkdən miras qalan
Torpaqlar dada çatdılar
Sayın Dəmirəl, Ulu Heydər
"Ümid körpüsü" açdılar.

Yüzlərinayrıları
Bu körpüylə yovuşdular.

Yalqız qalan Nəqşicahan
Türk eliyə qovuşdular.

Gündəm olan Qars sazişi,
Dillərdə çox çözləndi.
İncə, müdrik siyasətlə,
Bu saziş də təzələdi.

Bədxəbərələr yayılırdı,
Gözlənirdi qırğın hər an.
Gizli, aşkar bölünürdü
Bölgələrə Azərbaycan.

Sanki, bizə bəs deyildi
Qarabağın qara baxtı.
Bir qardaşın gülləsiylə
Bir qardaşın qanı axdı.

Vətənin hər bölgəsində
Yad tonqallar çatılmışdı.
Hərə bir cür düşüb tora
Döyüşlərə qatılmışdı.

Bakı coşub hayqırırdı:
- Bunu hamı bilməli,
Bu ölkəni yaşatmağa
Yalnız Heydər gəlməli!

Ulu Öndər gəlməli,
Bütün səddi yıxmalıdı.
Azərbaycan xoş günlərə -
Qurtuluşa çıxmalıdı.

* * *

Azərbaycan böyük fəlakət qarşısında idi. Azərbaycan parçalanmaq təhlükəsi ilə qarşılaşmışdı. Azərbaycanı parçalanmaq təhlükəsindən qurtarmaq çox ağır və çətin vəzifə idi. Bu gün iftixar hissi ilə demək olar ki, biz bunun öhdəsindən gəldik və Azərbaycanı bu böhran vəziyyətindən çıxardıq.

*Heydər Əliyev
Ümummilli lider*

Qanlı döyüş getdi torpağımızda,
Yadlara verildi neçə el-oba.
Ağır günümüzdə, dar anımızda,
Çatdın dadımıza ay, Heydər Baba.

O qədər qəm-qüssə var canımızda,
Neçə çiçək vaxtsız solmuşdu, Baba.
Ağır anımızda, dar çağımızda,
Hamı siyasətçi olmuşdu, Baba.

Nə bağbanlıq edən, nə bağlar qaldı,
Nə də ki, torpağa toxum əkildi.
Taxıl zəmisini alaqlar aldı,
Çörək təknələrdən göyə çəkildi.

On ilə on sözü yaza bilməyən,
Millətə «Əlifba» təbliğ eylədi.
Dilini yad dilə dustaq eyləyən,
Xalqa millilikdən şeir söylədi.

Çoxları qorudu vəzifəsini,
Görmədi vətəndə çən-duman nədi.
Onlar eşitmədi top səslərini,
Bilmədi bu gedən müharibədi.

Hamı siyasətdən danışdı, Baba,
Çörək yeyəndə də, yol gedəndə də.
O qədər «talantlı» oldular, vallah,
Göstəriş verdilər prezidentə də!

Bəli, döyüş getdi torpağımızda,
Yadlara qalmışdı neçə el-oba.
Ağır günümüz də, dar anımızda
Xalqı bələlərdən qurtardın, Baba.

* * *

Xəlfin iradəsi zülməti yardı,
Mavi göylərinə zər taxtı Bakı.
İstiqlal məşəli köksünü sardı,
Müstəqil dövlətin paytaxtı Bakı!

Fərsiz siyasəti rəhbər bəylərin,
Məhvə aparırdı azadlıq ləli.
ElinXəzər boyda istək söyləri.
Bakıya gətirdi ulu Heydəri.

Bu nurlu gəlişdən qara qüvvələr,
Qara əməllərdən qorxdı,dayandı.
Qəlblərdə buzlaşmış soyuq ürəklər,
Azadlıq eşqiylə alışıb, yandı.

Dəyişdi görkəmi şəhər,kəndlərin,
Yayıldı ellərə şöhrəti, şanı.

Elə ovsunladı incik qəlbləri,
Qoymadı bölünsün Azərbaycanı.

Onun büllur kimi əməllərindən,
Çəsmələr çağladı, çaylar duruldu.
Xalqın vətən sevrə iğidlərindən,
Yenilməz, mükəmməl ordu quruldu.

Mərkəzdə, ən uzaq dağ kəndlərindən,
Məktəblər tikdirmək istək-səyidi.
Bir inam var idi, geniş qəlbində.
Təhsil millətinin gələcəyidi.

İdman yarışları, olimpiada,
Bizi qovuşdurdu xoş çağımızla.
Dünyanı titrədən çox yarışlarda
Ucaldı himnimiz, bayrağımızla.

Bütün arzu, istək çin olurdu çin,
Bir qüdrət var idi imza-qolunda.
Olsa da bir qədər, əzablı, gərgin,
Bir həyat başladı "İpək yolun"da.

Zəhməti bar verdi Ulu Öndərin,
Dünya heyran qaldı "Bakı-Ceyhan"a
Xəzərdən uzanan qaz kəmərləri
Hərərət bəxş etdi bütöv cahana.

İllərlə həllini tapmayan işlər,
Heydər zəkasiyla tapdı həllini.
Onunla baş tutan rəsmi görüşlər,
Dünyada tanıtıdı doğma elini.

Müstəqil dövlətin mərd prezidenti,
Ali kürsülərdən yaydı səsini.
Lissabon sammiti tam, kəskin,qəti;
Bəşərə çatdırdı haqq kəlməsini

* * *

Arzu edirəm ki, Sizinlə birlikdə gedək Şuşaya. Gedəcəyik, inanın ki, gedəcəyik. Şuşa Azərbaycanın gözüdür. Hər bir azərbaycanlı üçün bu iftixar mənbəyidir. Şuşa bizim mədəniyyətimizin, tariximizin rəmzidir. Şuşa hamı üçün əzizdir. Amma tək Şuşa yox, Laçın dağları da belə əzizdir. Heş vaxt biz Laçınsız yaşaya bilmərik.Ağdam kimi gözəl bir şəhəri, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı, Kəlbəcərin o bulaqları, Kəlbəcərin o isti suyu... Biz onlarsız yaşaya bilməmişik.

*Heydər SSLİYEV
Ümummilli lider*

Prezident seçildi xalqın ümidi,
Min bir ehtiramla, coşqun həvəslə.
Elə zaman idi, elə çağ idi,
Dava səngimişdi atəşkəs ilə.

Atəşkəs dövründə Ulu Öndərin,
Ordu qurmaq oldu, müqəddəs anı.
Müstəqil, müdrik siyasətiylə,
Yenidən qururdu Azərbaycanı.

Qəlbində nisgilli dərd çağlayırdı,
Vətənin talanan sərvət-varına.
Ömrünün müqəddəs işi sayırdı,
Qaytarsın xalqını torpaqlarına

Bir vaxt cənnət olan Qarabağ eli,
Bu gün kədə, qüssə dərd məkanıydı.
Hələ sərt əsirdi ayrılıq yeli,
Hələ tapdaqlarda olan anyıdı.

Düşmən caynağında qalan el-oba,
Zəhər dada-dada məhvə gedirdi.
-Bütün torpaqları qaytaracaqıq,
Ulu öndər xalqa bəyan edirdi.

Deyirdi: - Mərd Şuşa, qürur şəhəri,
Xain əməllərdən gəldi bədd tuşa.
Zülmətə dönsə də, nurlu şəhəri,
Yadlarda əbədi qalanmaz Şuşa.

Qoynu talan olmuş, viran qoyulmuş,
Şöhrətli, sərvətli, çörəkli Ağdam.
Qoynunda məzarlar çökmüş, oyulmuş,
Belə vəhşiliyə dözərmə adam?!

Kəlbəcər, Qubadlı dağ vüqarlıdı,
Kimsə bu vüqarı sındıra bilməz.
Cəbrayıl, Zəngilan min büsatlıdı,
Bu büsat "yan"lara bəxşiş edilməz.

Qurulur nizamlı milli ordumuz,
Nə Laçın, Füzuli əyilməyəcək.
Bu yurdsuz, yuvasız ac qonşulara
Bir qarış torpaq da verilməyəcək.

Hər gün nizamlanır milli ordumuz,
Gücü göyüzündən-Tarıdan gəlir.
Tapdaqda inləyən dilbər yurdumuz,
Müzəffər Ordunun yolun gözləyir.

* * *

Mən xoşbəxt insanam ki, ata vəsiyyəti yerinə yetirdim! Bu böyük Qələbədir! Bu gün şəhidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu şaddır!

**Gözün aydın olsun, Azərbaycan!
Gözün aydın olsun,
dünya azərbaycanlıları!**

Füzuli bizimdir!

Cəbrayıl bizimdir!

Zəngilan bizimdir!

Qubadlı bizimdir!

Ağdam bizimdir!

Laçın bizimdir!

Kəlbəcər bizimdir!

Şuşa bizimdir!

Qarabağ bizimdir!

**Qarabağ Azərbaycandır,
Eşq olsun Azərbaycana!**

İlham ƏLİYEV

Azərbaycan Respublikasının

prezidenti,

Müzəffər Ali Baş komandan.

Ata vəsiyyətin oğul Prezident,
Doğrultdu müqəddəs əməllərindən.
Yenilməz bir ordu qurub-yaratdı,
Dünyanın qarışıq, sərt illərindən.

44 günlük vətən vuruşlarında,
Yüksəldi ordunun şöhrəti-şanı.
Döyüşlərdə dönüb "Dəmir yumruq"a,
Tanıtıdı dünyaya Azərbaycanı.

Hər gün şad xəbər gəldi cəbhədən,
Hər kəsin gülürdü qürurdan üzü.
Qəlbləri coşdurdu xoş müjdələri,
Ali Baş komandan yayırdı özü.

Axır ki, səsləndi "Zəfər nəğməsi",
Səsləndi Şuşanın xilas günündə.
Ali Baş komandan qürurla durdu,
Fəxri xiyabanda-Ata önündə.

Baş əydi, dik baxdı, salamladı da,
O, ulu öndərin abidəsinə.
Zəfər sevincini çatdırdı ona,
Qələbə ovqatlı məğrur səsiylə:

- Salam, gözün aydın, ruhun şad ata,
Sənin vəsiyyətin yerinə yetdi.
Döndü oğulların dəmir yumruğa,
Qarabağ torpağı azad edildi.

...Beləcə gur səslə, vüqarlı səslə,
Bütün uğurları açıb, söylədi.
Azad torpaqların adların bir-bir,
Bir daha dünyaya bəyan eylədi.

...Füzuli bizimdir,
Cəbrayıl bizimdir,
Zəngilan bizimdir,
Qubadlı bizimdir,
Ağdam bizimdir,
Laçın bizimdir,
Kəlbəcər bizimdir,
Şuşa bizimdir,
Qarabağ Azərbaycandır!
Eşq olsun Azərbaycana!

SON SÖZ

Bu gün son mənzil Fəxri Xiyaban,
Qər qolub əbədi çiçək ətrinə
O Günəş ömrünü dünyaya yayan,
Dönübdür şeirim qızıl sətrinə.

...Bir insan ömründən söz açıram mən,
O mavi göylərdən enməyəcəkdir.
Əbədi bir ömür alıb Günəşdən,
O, Heydər ömrüdü, sönməyəcəkdir!